

Asia: VN/10574/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntö HE laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamiseksi VN/10574/2025

Granlund Oy kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta.

Granlund Oy on suomalainen suunnitteluun ja konsultointiin erikoistunut yritys, joka työllistää noin 1600 asiantuntijaa. Datakeskukset ovat yksi yhtiön merkittävimmistä toimialoista, ja Granlund on suunnitellut kymmeniä datakeskuksia Suomeen ja Pohjoismaihin. Granlundilla on alan keskeisenä toimijana erittäin hyvä ja ajankohtainen näkemys siitä, kuinka moni kansainvälinen toimija etsii datakeskustonttia Suomesta tai muualta Pohjoismaista. Näin ollen meillä on myös vahva ymmärrys siitä, miten veronkorotus vaikuttaa potentiaalsiin investointeihin.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia. Lakia muutettaisiin siten, että kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön vero siirrettäisiin alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I, jonka vero on 2,24 senttiä kilowattitunnilta. Alemman sähköveroluokan vero on 0,05 senttiä kilowattitunnilta, joten ehdotetut muutokset nostaisivat kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön veroa 2,19 senttiä kilowattitunnilta. Sähköveron muutos olisi 45-kertainen nykyiseen nähden.

Suomen nykyinen lainsäädäntö konesalien verotuksen suhteen on ollut vastuullista elinkeinopolitiikkaa, koska se on muun muassa tarjonnut veroporkkanan energiatehokkaille ja hukkaenergiaa hyödyntäville datakeskuksille, joita myös EU tulee vaatimaan jatkossa.

Datakeskusteollisuus on suurin kasvava teollisuudenala Suomessa. On arvioitu, että tulevana vuosina Suomeen voitaisiin julkistaa jopa yli 20 miljardilla eurolla datakeskusinvestointeja. Edellä mainittu investointien määrä koskee rakennusta talotekniikoihin. Granlundin laskelmien mukaan rakentamisen ja talotekniikan laiteinvestoinneista noin 60 - 75 % tuotetaan Suomessa eli 60 -75% investointien arvosta jää Suomeen. Julkisessa keskustelussa on esitetty virheellisesti, että esimerkiksi yllä olevasta 20 miljardin investoinnista vain murto-osa jäisi Suomeen.

Hallituksen esitys tulee viemään datakeskusinvestoinnit muihin maihin, jolloin Suomi menettää kymmeniätuhansia työpaikkoja ja verotuloja. Mikäli hallitus päättää pysyä datakeskusten verokannan korotuksessa, suurin osa näistä potentiaalisista investoinneista tulee kohdistumaan muihin maihin. Samalla tulemme menettämään kymmeniätuhansia rakennusteollisuuden työpaikkoja, tuhansia datakeskusalan työpaikkoja sekä tuhansia muita datakeskuksen toimintaan liittyviä työpaikkoja. Granlundin näkemyksen mukaan datakeskukset luovat ainoana alana rakennusteollisuudessa tällä hetkellä merkittävää kasvua. Olemme lähivuosina nähneet monen vihreän siirtymän avainprojektin peruuntuvan tai olevan epävarmoja. Haluammeko aiheuttaa vastaavaan myös datakeskuksille?

Ennen datakeskuksille kaavailtua veronkorotusta arvioimme, että pelkästään Granlund Oy voi luoda 200 uutta työpaikkaa Suomen datakeskushankkeisiin 2,5 vuoden aikana. Nykyisin datakeskusprojektit työllistävät meillä noin 200 asiantuntijaa. Mikäli sähköveron korotus toteutuu, joudumme sen sijaan nykyisiä työpaikkoja tässä sektorissa vähentämään.

Datakeskuspalvelut voivat suomalaisten yritysten kannalta käytännössä sijaita EU-alueella missä päin vain, se ei rajoita yrityksiä toimimasta. Mutta Suomi ei saa minkäänlaista verotuloa valtiolle niistä datakeskuksista, jotka eivät sijaitse Suomessa. Valtiontaloudellisesti on siis järkevää, että datakeskukset sijaitsevat Suomessa ja palvelevat täältä käsin muiden EU-maiden tarpeita.

Kiinnostus Suomea kohtaan vähentyi välittömästi, kun tieto mahdollisesta veronkorotuksesta saavutti markkinat. Alan isoilla kansainvälisillä toimijoilla on vaihtoehtoisia tontteja muissa Pohjoismaissa ja kustannuslaskelmia tullaan nyt tekemään uudelleen. Toimijat voivat siis päättää investoinneista eri maiden välillä nopeasti huomioiden esimerkiksi kustannustason, stabiilin ympäristön ja näkyvyyden tulevaisuuteen. Edes tontin ostaminen, jonka kustannus on erittäin pieni verrattuna itse rakennuksen investointiin, ei sido datakeskuskehittäjiä rakentamasta itse kohdetta Suomeen.

Finnish Data Center Associationin sekä Business Finlandin tuoreen arvion mukaan Suomi ei ole enää kärkikohde, kun datakeskustoimijat etsivät datakeskuksen sijoituspaikkaa, mikäli sähköveronkorotus toteutetaan. Suomen sähkönhinta tulisi olemaan samalla tasolla Tukholman alueen sekä Tanskan ja Etelä-Norjan kanssa, joiden fyysinen sijainti datakeskusta rakennettaessa on oleellisesti parempi.

Tällä hetkellä potentiaalisia hankkeita on julkaistu yli 10 miljardin edestä. Näissä useassa ollaan vasta kehittämässä ensimmäistä vaihetta, mutta investointipäätöksiä itse rakentamisen suhteen ei tässä

vaiheessa ole vielä tehty vaan ne päätetään vaiheittain projektin edetessä. Lisäksi moni hankekulkaisuista on ollut vasta potentiaalisen kohteen julkistus, joka ei ole millään lailla sidoksissa varsinaiseen investointipäätökseen. Olemme jo nähneet, että lukuisa määrä hankkeita, jotka ovat saaneet suunnittelupäätöksen, eivät siirry rakentamiseen tai toteutus suunnitteluvaiheeseen, ja investointipäätökset ovat näiltä osin jumissa.

Sähköpula ei ole näköpiirissä. Kantaverkkoyhtiö Fingridin tuoreen arvion mukaan keskipitkällä aikavälillä ei tule tilannetta, että uusi teollinen sähkön kysyntä (tuli se datakeskuksista tai muista teollisista hankkeista) ajaisi Suomea sähköpulaan. Suomessa on tällä hetkellä noin 2000–3000 megawatin edestä uusiutuvan energiantuotannon hankkeita rakentamisvalmiina. Lisäksi datakeskustoimijat haluavat varmistaa edullisen sähkönsaannin toimimillaan alueilla ja siitä syystä ovat hyvin hanakoita sijoittamaan energiantuotantoon. Nykyiselläänkin datakeskustoimijat omistavat noin 3-4 kertaisesti energiantuotantoa heidän kulutukseensa nähden.

Väitetä, että datakeskukset tulisivat merkittävästi nostamaan energiahintaa Suomessa, tulisi tutkia tarkemmin. Ensinnäkin Pohjoismaat ovat yhteisessä sähköverkossa, joten esimerkiksi Norjaan sijoitettava datakeskus tulee pienentämään Pohjoismaiden kokonaisenergiantuotantoa, joka näin ollen vaikuttaa myös Suomen hintatasoon. Lisäksi tyypillisesti konesaliyritykset tekevät pitkäaikaisia energiahankintasopimuksia tuottajien kanssa, mikä mahdollistaa uusia investointeja sähköntuotantoon, joka lisää taas energian tarjontaa. Sähköverkon kannalta datakeskuksissa olevat sähkövaravoimajärjestelmät voivat olla merkittävässä asemassa tasapainottamassa verkon heiluntaa sekä parantamassa huoltovarmuutta.

Energiayhtiöille datakeskukset voivat toimittaa usein toivottua hukkalämpöä, kun energiantuotannossa on päästävä kohti hiilineutraalisuutta. Tästä hyvänä esimerkkinä on Fortumin ja Microsoftin julkisuudessa ilmoittama datakeskusten hukkalämmön hyödyntäminen, jonka lisäksi vastaavia hankkeita on merkittävästi. Monen kunnan kaukolämmöntuotanto on rakennettu puun polton varaan, ja nyt kun puun saatavuus on heikompi Venäjän aloittaman sodan vuoksi, datakeskusten hukkalämmölle on todellinen ja kriittinenkin tarve, jotta lämmöntuotannon hinta pysyy kurissa.

Ehdotamme selvitystä sähköveroasteen muutoksesta. Ehdotamme, että datakeskusten taloudellisista vaikutuksista toteutetaan laajempi selvitys, ja sähköveroluokan muutoksesta päätetään vasta selvityksen tuottaman tiedon pohjalta. Selvityksessä tulisi ottaa huomioon myös sähköveroluokan muutoksen vaikutukset investointeihin, välittömiin ja välillisiin työpaikkoihin sekä muiden verolajien kertymään. Selvitys olisi hyvä tehdä kuitenkin nopeasti, sillä markkinoilla vallitseva epävarmuus vie jo nyt Suomelta ja suomalaisyrityksiltä kovaa vauhtia datakeskusinvestointeja muihin maihin.

Suomen datakeskusala on kansainväliseen markkinaan verrattuna vasta pääsemässä kasvavaan kehitysvaiheeseen. Tyypillisesti kehittyviä aloja tulisi tukea, jotta niistä tulisi kilpailukykyisiä ja jopa

potentiaalisia vientiin. Granlund ehdottaa, että hallitus harkitsee vaihtoehtoisia ratkaisuja, jotka eivät heikennä datakeskusteollisuuden kilpailukykyä ja investointiympäristöä.

Helsingissä 16.4.2025

Pekka Metsi, toimitusjohtaja Jari Innanen, johtaja, datakeskusteollisuus

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[Granlund lausunto VN105742025.pdf](#)

Niiranen Sami
Granlund Oy